

Beter een goede noaber dan een verre vriend!

● Voorbereiding

Benodigheden:

- Lesduur: 30 - 40 minuten
- Beschikking tot het afspelen van audiofragmenten in Adobe Acrobat.
- Per leerling het werkblad 'Beter een goede noaber dan een verre vriend.'
(Het werkblad kan zowel digitaal als analoog gebruikt worden).

● Toegepaste kerndoelen

De volgende kerndoelen zijn van toepassing deze les:

- **Kerndoel 1:** De leerlingen leren informatie te verwerven uit gesproken taal.
- **Kerndoel 2:** De leerlingen leren mondeling hun bedoeling over te brengen.
- **Kerndoel 5:** De leerlingen leren teksten te schrijven met verschillende doelen.
- **Kerndoel 9:** De leerlingen hebben plezier in het lezen en schrijven van teksten.
- **Kerndoel 12:** De leerlingen breiden hun woordenschat uit.
- **Kerndoel 37:** De leerlingen leren zich te gedragen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen.
- **Kerndoel 38:** De leerlingen leren respectvol om te gaan met diversiteit binnen de samenleving.
- **Kerndoel 50:** De leerlingen beheersen de basistopografie van Nederland.

Begin les

● Opdracht 1: woordweb

De leerlingen vullen het woordweb in bij opdracht 1. Hierbij staat de volgende vraag centraal: **waar denk jij aan bij de Twentse taal?**
Vraag de leerlingen om enkele antwoorden klassikaal te delen.

Stellingenspel

Vraag aan de leerlingen: 'Wie weet wat noaberschap betekent?'

Daarna volgt een korte uitleg:

Noaberschap betekent dat burens voor elkaar klaar staan wanneer iemand hulp nodig heeft. Ze delen bijvoorbeeld spullen of steken de handen uit de mouwen om ergens mee te helpen. Vaak wonen noabers heel dicht bij elkaar. Vroeger waren tradities erg belangrijk. Tijdens het volgende spel gaan jullie raden welke tradities echt op nep zijn.

Instructie aan leerlingen:

'Ga staan als je denkt dat de traditie echt is. Blijf zitten als je denkt dat het nep is.'

De stellingen:

- Wanneer een kind werd geboren, namen de burens een Krentenwegge mee als cadeau. (Echt)
- Eén keer per jaar ging iemand uit de buurt alle huizen langs om oude schoenen op te halen. (Nep)
- Wanneer een stel ging trouwen werden er boompjes rondom het huis gezet. Die boompjes werden versiert met roosjes. (Echt)
- Als iemand uit de buurt een nieuwe auto kocht mocht iedereen uit de buurt één week lang die auto gebruiken. (Nep)

Opdracht 2: het lied 'Noabers'

Luister samen met de leerlingen naar het lied 'Noabers' van de Bökkers. Het lied is via [deze link](#) te vinden.

De leerlingen beantwoorden deze vragen bij opdracht 2:

- Over welke feestdagen wordt in deze tekst gezongen? Pasen & oudjaarsdag
- Kunnen er ook andere mensen met noabers bedoeld worden? Het kan ook over andere mensen dan burens gaan. Bijvoorbeeld je eigen sociale kring.
- Welk land wordt bedoeld met 'de Pruis?' Duitsland

Opdracht 3: A'j plat könt proat'n, möj 't nich loat'n?

De leerlingen gaan een mening vormen over de Twentse taal. Dit doen ze door de volgende vragen te beantwoorden:

- Vind je het wel of niet belangrijk dat de Twentse taal blijft bestaan? (Antwoordopties staan op het werkblad)
- Waarom vind je dat? Noem drie redenen

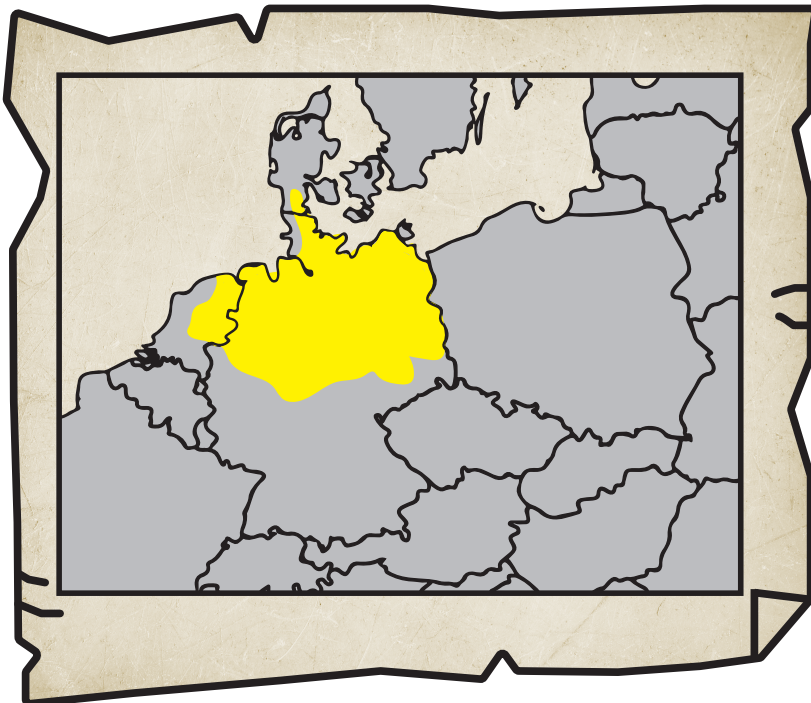
Naderhand bespreken de leerlingen in tweetallen kort elkaars antwoorden. Vervolg de les hierna klassikaal met opdracht 4.

Opdracht 4: de Nedersaksische taal

Leerlingen schatten in hoe groot het Nedersaksische gebied in Europa is. Eerst volgt een korte klassikale inleiding:

De Twentse taal is onderdeel van de Nedersaksische taal. Die taal is een verzameling van nog veel meer dialecten in Europa. Weten jullie op welke plekken in Europa nog meer Nedersaksisch wordt gesproken? Kleur dat gebied op de kaart in.

Juiste antwoord:

Voor weergave op een groter scherm is [deze](#) uitvergroete versie beschikbaar.

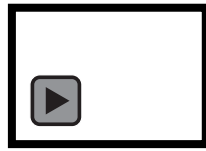
Opdracht 5: kun ie mie verstaan?

Aan de hand van een aantal audiofragmenten moeten de leerlingen Twentse woorden aan de juiste Nederlandse vertaling koppelen.

De audiofragmenten zijn via Adobe Acrobat af te spelen:

1. Oetleenn

2. Hoogtied

3. Tehoop

4. Kuierdroad

5. Kuiervolk

6. Gebroek

7. Kroamschudden

8. Brulft

Juiste antwoorden:

1. Oetleenn = uitlenen	5. Kuiervolk = visite
2. Hoogtied = feestdag	6. Gebroek = traditie
3. Tehoop = samen	7. Kroamschudden = kraambezoek
4. Kuierdroad = telefoon	8. Brulft = bruiloft

Opdracht 6: Twents filmpje

Vertel de leerlingen dat ze alle onbekende woorden uit het filmpje bij opdracht 6 mogen opschrijven.

Het filmpje is via [deze link](#) te bekijken.

Bespreek naderhand enkele woorden die de leerlingen hebben opgeschreven.

Afsluiting

Leerlingen beantwoorden de volgende vragen op het werkblad:

- **Wat is je favoriete Twentse woord uit deze les?**
- **Wat vond je van deze les? (Antwoordopties staan op het werkblad)**

Bespreek met de leerlingen hun ervaringen. Dit is tevens het einde van de les.